GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2015 m. liepos 1 d.[1]

Byla C-347/14

New Media Online GmbH

(Verwaltungsgerichtshof (Austrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Paslaugų teikimo laisvė — Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimas — Direktyva dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų — 1 straipsnio 1 dalies a, b ir g punktai — Sąvokos „programa“ ir „audiovizualinės žiniasklaidos paslauga“ — Trumpa vaizdo medžiaga, prieinama laikraščio interneto svetainėje“

Įžanga

1. „Visi žino, kaip atrodo arklys“ (lenkų k. „koń jaki jest, każdy widzi“). Tokia buvo viena iš XVIII a. išleistos pirmosios Lenkijos enciklopedijos apibrėžčių[2]. Gali atrodyti, kad panašus klausimas iškilo ir šioje byloje – kaip apibrėžti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos sąvoką interneto kontekste, nes kiekvienas gali intuityviai atpažinti šią paslaugą. Tačiau, kai reikia ją apibrėžti teisiškai, sunku surasti sąvokas, kurios būtų pakankamai tikslios ir kartu gana plačios.

2. Mano nuomone, tai lemia aplinkybė, kad interneto veikimo teisinių ribų apibrėžimas yra vienas iš svarbiausių iššūkių, su kuriuo šiuo metu susiduria visų pasaulio valstybių, įskaitant Europos Sąjungą ir jos valstybes nares, teisės aktų leidėjai, taip pat teismai. Iki šiol nematyta prieinamos informacijos įvairovė ir beveik nesibaigiantis jos kiekis, valstybių sienų, kurios iš esmės kliudytų sklisti šiai informacijai, nebuvimas, bet kokio subjekto galimybė nesunkiai sukurti bet kokią informaciją ir su ja pasiekti beveik neribotą gavėjų skaičių, galiausiai virtualaus, skaitmeninio pasaulio atskyrimas nuo materialaus pasaulio reikalauja naujų teisinių priemonių, kurios būtų sukurtos remiantis visai kitokiais pagrindais[3]. Be to, ši tikrovė kinta neįtikėtinai greitai, daug sparčiau nei teisės aktų leidėjas geba reaguoti į ją, ypač demokratinėse valstybėse. Be to, analoginei tikrovei skirtų teisės aktų taikymas skaitmeniniame amžiuje kelia daug sunkumų. Ši byla rodo, su kokiomis problemomis susiduria institucijos, atsakingos už teisės aktų laikymosi ir rinkos reguliavimo kontrolę.

1 — Originalo kalba: lenkų.

2 — B. Chmielowski „*Nowe Ateny*“, Lvovas 1745–1746, p. 475.

3 — Puikus pavyzdys, kaip smarkiai esamos teisinės kategorijos neatitinka naujosios realybės, yra bejėgiškumas nematerialaus knygų turinio (*e-books*) pardavimą pripažįstant „paslauga“ (žr. sprendimus *Komisija / Prancūzija*, C-479/13, EU:C:2015:141; *Komisija / Liuksemburgas*, C-502/13, EU:C:2015:143).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3. Šios bylos teisinis pagrindas Sąjungos teisės srityje yra 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva)[4] nuostatos. Aiškinimas, kurį pateikia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikalauja atsižvelgti ne tik į direktyvos nuostatas, kurios turi būti taip aiškinamos, bet ir į kelias priežastis, rodančias teisės aktų leidėjo numatytą direktyvos taikymo sritį.

4. Direktyvos 2010/13 11, 21, 22, 24, 28 ir 29 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(11) Siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo, padidinti teisinį tikrumą, padėti užbaigti vidaus rinkos kūrimą bei sudaryti sąlygas bendros informacinės erdvės atsiradimui, būtina visoms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms – tiek televizijos programų transliavimo (t. y. linijinėms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms), tiek užsakomosioms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms (t. y. nelinijinėms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms) – taikyti bent pagrindines suderintas taisykles.

<…>

(21) Šioje direktyvoje audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų sąvokos apibrėžtis turėtų apimti tik tas audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas – televizijos transliavimo ar užsakomąsias, – kurios yra masinio informavimo pobūdžio, t. y. tas, kurios skirtos didelei plačiosios visuomenės daliai arba kurios galėtų turėti akivaizdų poveikį jai. Jos taikymo sritis turėtų būti apribota Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo apibrėžtomis paslaugomis ir todėl turėtų apimti visų formų ekonominę veiklą, įskaitant viešųjų paslaugų įmones, bet neturėtų apimti veiklos, kuri visų pirma yra ne ekonominio pobūdžio ir kuri nekonkuruoja su televizijos programų transliavimu, pavyzdžiui, asmeninių tinklaviečių ir paslaugų, kurias sudaro privačių naudotojų sukurto audiovizualinio turinio, skirto dalintis ir keistis informacija bendrų interesų bendruomenėse, teikimo arba platinimo.

(22) Šioje direktyvoje audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų sąvokos apibrėžtis turėtų apimti masinio informavimo priemones, skirtas plačiosios visuomenės informavimui, pramogoms ir švietimui, bei komercinius audiovizualinius pranešimus, tačiau neturėtų apimti jokių asmeninės korespondencijos formų, pavyzdžiui, ribotam adresatų skaičiui siunčiamų elektroninių laiškų. Ta sąvokos apibrėžtis taip pat neturėtų apimti jokių paslaugų, kurių pagrindinis tikslas nėra teikti programas, t. y. kuriose bet koks audiovizualinis turinys yra tik šalutinis, o ne pagrindinis tikslas teikiant paslaugą. Pavyzdžiui, tai gali būti tinklavietės, turinčios audiovizualinių elementų, kurių funkcija – tik pagalbinė, pavyzdžiui, animacinių grafikos elementų, trumpų reklaminių skelbimų ar informacijos, susijusios su produktu ar kitokia nei audiovizualine paslauga. <...>

<…>

(24) Užsakomosioms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms būdinga, kad jos yra „panašios į televiziją“, t. y. jos, kaip ir televizijos programos, konkuruoja dėl tos pačios auditorijos, o dėl šių paslaugų pobūdžio bei prieigos prie jų būdų naudotojas pagrįstai tikėtųsi šia direktyva reglamentuojamos apsaugos. Atsižvelgiant į tai ir siekiant užkirsti kelią skirtumams laisvo judėjimo ir konkurencijos srityse, „programos“ koncepcija turėtų būti aiškinama dinamiškai, atsižvelgiant į televizijos programų transliavimo pokyčius.

4 — OL L 95, p. 1.

<…>

(28) Ši direktyva neturėtų būti taikoma elektroninėms laikraščių ir žurnalų versijoms.

(29) Visi audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos požymiai, išdėstyti jos apibrėžtyje ir paaiškinti 21–28 konstatuojamosiose dalyse, turėtų egzistuoti vienu metu.“

5. Iš tiesų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymo dalyką sudaro kai kurių Direktyvoje 2010/13 pateiktų sąvokų apibrėžčių išaiškinimas. Šios sąvokų apibrėžtys pateiktos šios direktyvos 1 straipsnyje. Jame nustatyta:

„1. Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

a) „audiovizualinės žiniasklaidos paslauga“:

i) paslauga, apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 56 ir 57 straipsniuose, už kurią redakcinę atsakomybę prisiima žiniasklaidos paslaugų teikėjas ir kurios pagrindinis tikslas – informavimo, pramogų ar švietimo tikslais teikti programas plačiajai visuomenei elektroninių ryšių tinklais, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/21/EB 2 straipsnio a punkte. Tokia audiovizualinės žiniasklaidos paslauga – tai televizijos programų transliavimas, kaip apibrėžta šios dalies e punkte, arba užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos, kaip apibrėžta šios dalies g punkte;

<…>

b) „programa“ – vaizdų, perteikiančių judesį, lydimą arba nelydimą garso, visuma, sudaranti atskirą vienetą žiniasklaidos paslaugų teikėjo nustatytame tvarkaraštyje arba kataloge, kurių forma bei turinys prilygsta televizijos programų formai ir turiniui. Pavyzdžiui, tokios programos apima pilnametražius vaidybinius filmus, sporto renginius, situacijų komedijas, dokumentinius filmus, programas vaikams ir originalius dramos kūrinius;

<…>

g) „užsakomoji audiovizualinės žiniasklaidos paslauga“ (t. y. nelinijinė audiovizualinės žiniasklaidos paslauga) – audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kurią teikia žiniasklaidos paslaugų teikėjas, skirta žiūrėti programas naudotojo pasirinktu laiku ir jo individualiu prašymu pagal žiniasklaidos paslaugų teikėjo siūlomą programų katalogą;

<…>“

Austrijos teisė

6. Direktyva 2010/13 į Austrijos teisę perkelta Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų įstatymu (*Bundesgesetz über audiovisuelle Mediendienste*, toliau – AMD-G)[5]. Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos, užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos ir programos sąvokos apibrėžiamos AMD-G 2 straipsnio 3, 4 ir 30 punktuose. Šios apibrėžtys suformuluotos panašiai kaip atitinkamos Direktyvos 2010/13 sąvokų apibrėžtys.

5 — *BGBl.* I Nr. 84/2001 su paskesniais pakeitimais.

7. AMD-G 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Televizijos transliuotojai, jei neprivaloma jiems gauti licenciją pagal 3 straipsnio 1 dalį, ir užsakomųjų žiniasklaidos paslaugų teikėjai apie savo veiklą privalo ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki jos ėmimosi [pradžios] pranešti reguliavimo institucijai.“

Faktinės aplinkybės, procesas ir prejudiciniai klausimai

8. Austrijos teisės reglamentuojama bendrovė *New Media Online GmbH* (toliau – bendrovė *New Media Online*) tvarko laikraščio *Tiroler Tageszeitung* interneto svetainę *Tiroler Tageszeitung Online*[6]. Šioje svetainėje šalia kito turinio yra atskira skiltis „Video“, kurioje pagrindinės bylos aplinkybių laikotarpiu buvo pateikiamas beveik 300 audiovizualinės medžiagos vienetų katalogas. Ši medžiaga, kurios trukmė yra nuo 10 sekundžių iki kelių minučių, buvo daugiau ar mažiau susijusi su likusio interneto svetainės turinio tematika ir kilusi iš įvairių šaltinių (nuosava medžiaga, vietos televizijos sukurta medžiaga, svetainės naudotojų pateikta medžiaga ir kt.).

9. 2012 m. spalio 9 d. sprendimu *Kommunikationsbehörde Austria* (Austrijos reguliavimo institucija) pripažino interneto svetainės *Tiroler Tageszeitung Online* skiltį „Video“ užsakomąja audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal AMD-G, kuriai pagal šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalį taikoma pranešimo pareiga.

10. Bendrovė *New Media Online* apskundė tokį sprendimą *Bundeskommunikationssenat* (telekomunikacijų bylas kompetentinga nagrinėti teisminė institucija), ir šis teismas atmetė ieškinį 2012 m. gruodžio 13 d. sprendimu. Jis vėliau buvo apskųstas *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas).

11. Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1) Ar [Direktyvos 2010/13] 1 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad galima manyti, jog tikrinamosios paslaugos forma ir turinys pagal reikalavimus prilygsta televizijos programoms tada, kai tokios paslaugos yra teikiamos taip pat ir televizijos programose, kurias galima laikyti masinio informavimo pobūdžio žiniasklaida, kuri skirta didelei plačiosios visuomenės daliai ir kuri jai galėtų turėti akivaizdų poveikį?

2) Ar [Direktyvos 2010/13] 1 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį reikia aiškinti taip, kad elektroninėse laikraščių versijose tikrinant pagrindinį teikiamos paslaugos tikslą galima atsižvelgti į tą srities dalį, kurioje dažniausiai pateikiami trumpi surinkti videofilmai, kurie kitose šios elektroninės žiniasklaidos priemonės tinklalapio srityse naudojami tik internetinio dienraščio tekstiniams pranešimams papildyti?“

12. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarijai buvo pateiktas 2014 m. liepos 18 d. Pastabas raštu pateikė bendrovė *New Media Online*, Švedijos vyriausybė ir Europos Komisija. Bendrovei *New Media Online* ir Komisijai buvo atstovaujama 2015 m. balandžio 22 d. įvykusiame posėdyje.

6 — www.tt.com.

Analizė

13. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti du iš kriterijų, kuriais remiantis paslaugą galima pripažinti audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2010/13. Neneigiu šių dviejų kriterijų reikšmės. Vis dėlto, mano nuomone, ši byla labiau susijusi su bendresnėmis sąlygomis, susijusiomis su šios direktyvos taikymo internete viešai prieinamam turiniui ribomis. Todėl siūlyčiau bendriau pažvelgti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus. Tai patartina dar ir todėl, kad šioje byloje Teisingumo Teismas pirmą kartą turės galimybę pareikšti savo nuomonę dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos sąvokos, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, išaiškinimo.

14. Prieš pateikdamas savo svarstymus šia tema, norėčiau trumpai priminti Sąjungos audiovizualinės žiniasklaidos srities teisės nuostatų genezę[7].

Direktyvos 2010/13 genezė

15. Nors Teisingumo Teismas dar 1974 m. pripažino televizijos transliaciją paslauga, kaip ji suprantama pagal Sutartį[8], ši sritis iki pat XX a. devintojo dešimtmečio nedomino Sąjungos teisės aktų leidėjo. Tai buvo susiję su aplinkybe, kad tradicinė antžeminė televizija buvo priklausoma nuo radijo dažnio prieinamumo. Tačiau šiuo dažniu disponavo valstybės: jos priskirdavo jį konkrečioms televizijos stotims ir kartu suteikdavo joms leidimą transliuoti šalies teritorijos viduje. Taigi, televizijos paslaugos turėjo tik labai nedidelę tarptautinę reikšmę.

16. Padėtis pasikeitė išplitus kabelinei, ypač palydovinei, televizijai. Nauja technologija leido ne tik smarkiai padidinti televizijos kanalų skaičių, bet ir pasiekti ne vien tik transliuotojo buveinės valstybės visuomenę. Taip atitinkamai atsirado galimybė sukurti bendrąją televizijos paslaugų rinką.

17. Teisėkūros darbai prasidėjo priėmus 1984 m. birželio 14 d. Komisijos žaliąją knygą dėl televizijos be sienų[9]. Šių darbų rezultatas buvo vadinamosios „Televizijos be sienų“ direktyvos priėmimas[10]. Šioje direktyvoje buvo nustatytas televizijos programų, kurios iš vienos valstybės narės teritorijos yra transliuojamos į kitų valstybių narių teritoriją, laisvo priėmimo principas. Mainais direktyvoje buvo nustatyti visiems Bendrijos transliuotojams privalomi būtiniausieji principai, susiję su kokybiniais ir kiekybiniais reklamos, rėmimo ir teleparduotuvių apribojimais, nepilnamečių ir viešosios tvarkos apsauga bei atsakymo teise. Pagal direktyvoje apibrėžtus konkrečių valstybių narių jurisdikcijos nustatymo transliuotojams principus buvo užtikrinta, kad kiekvienam transliuotojui būtų taikoma tik vienos valstybės teisė ir reguliavimo institucijų jurisdikcija. Be to, direktyvoje transliuotojams buvo nustatytos pareigos, susijusios su Europos kūrinių populiarinimu. 1997 m. išdėsčius „Televizijos be sienų“ direktyvą nauja redakcija[11] valstybėms narėms visų pirma buvo nustatyta galimybė apibrėžti įvykius, kurių transliacija negali būti priskirta tik mokamiems kanalams.

7 — Jas suprantu kaip reglamentavimą, susijusį su turiniu, pateikiamu pasitelkus audiovizualinę žiniasklaidą. Neturiu omenyje reglamentavimo, susijusio su telekomunikacijų tinklų veikimu ir prieiga prie jų, taip pat nuostatų, susijusių su kitomis informacinės visuomenės paslaugomis nei audiovizualinės paslaugos, autorių teisių apsauga ir kt.

8 — Sprendimas *Sacchi* (155/73, EU:C:1974:40, 6 punktas).

9 — *Television Without Frontiers, Green Paper on the Establishment of the Common Market for Broadcasting, Especially by Satellite and Cable* [COM(84)300 *final*].

10 — 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 298, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 224). Šiuo klausimu žr. C. Mik „Media masowe w europejskim prawie wspólnotowym“, Torunė, 1999, p. 239–243.

11 — 1997 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/36/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 89/552/EEB (OL L 202, p. 60; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 321).

18. Staigi technologinė pažanga elektroninės žiniasklaidos srityje šimtmečių sandūroje leido ne tik toliau smarkiai kiekybiškai padidinti tradicinės televizijos pasiūlą, bet ir atsirasti naujoms audiovizualinių paslaugų rūšims, pavyzdžiui, įvairioms užsakomosioms paslaugoms. Atskiru reiškiniu tapo interneto kaip naujos XXI a. žiniasklaidos priemonės plėtra tiek siūlomo turinio, tiek prieinamumo vartotojams požiūriu. Su šia technologijų plėtra taip pat buvo susiję laipsniški vartotojų elgsenos ir lūkesčių pokyčiai. Esant nepakitusiai teisinei padėčiai šie nauji reiškiniai vis didino konkurencinę nelygybę audiovizualinių paslaugų rinkoje.

19. Komisija pažymėjo pokyčių būtinybę Ketvirtojoje Direktyvos 89/552 taikymo ataskaitoje [12] ir Komunikate dėl būsimo Europos audiovizualinės politikos reguliavimo [13]. Atlikusi įvairius darbus ir surengusi plačias konsultacijas, Komisija pateikė Direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 89/552 [14], projektą. Jis buvo priimtas su nedideliais pakeitimais kaip Direktyva 2007/65 [15].

20. Šia direktyva buvo iš esmės pakeista Direktyva 89/552. Pirmiausia buvo pakeistas pačios direktyvos pavadinimas, ir jį pakeitus jau kalbama ne apie televizinę veiklą, bet apie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas. Buvo iš esmės liberalizuotos direktyvos materialinės nuostatos, visų pirma susijusios su reklama ir kitomis prekių ir paslaugų pardavimo skatinimo formomis. Tačiau šiai bylai svarbiausias pakeitimas yra direktyvos nuostatų taikymo srities išplėtimas, apimant vadinamąsias nelinijines audiovizualines paslaugas, kurios bendrai vadinamos „užsakomosiomis“ paslaugomis. Šioms paslaugoms imtos taikyti pačios būtiniausios nuostatos, susijusios su nepilnamečių apsauga ir viešąja tvarka, reklama ir Europos produkcijos rėmimu. Išsamiau reglamentuotos linijinės paslaugos, t. y. tradicinė televizija. Direktyva 2010/13 konsoliduota Direktyva 89/552 po pakeitimų, padarytų Direktyva 2007/65 [16].

21. Kaip matyti iš to, kas nurodyta pirmiau, kalbant labai apibendrintai, nelinijinių audiovizualinių paslaugų reglamentavimas Direktyvoje 2010/13 tėra linijinių paslaugų, t. y. televizijos, reglamentavimo neišvengiama pasekmė. Manau, direktyvoje pateiktą audiovizualinių paslaugų, įskaitant nelinijines paslaugas, žiniasklaidos sąvokos apibrėžtį reikia aiškinti atsižvelgiant į šią genezę ir informacinės visuomenės realijas.

Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų sąvokos apibrėžtis atsižvelgiant į informacinę visuomenę

Interneto raida ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos

22. Tuo metu, kai taip vystėsi televizija, lygiagrečiai vyko kita evoliucija, kuri kartais net apibūdinama kaip revoliucija, t. y. atsirado ir vystėsi pasaulinis informatikos tinklas (anglų k. *world wide web*), arba internetas. Per kelis dešimtmečius iš siaurą specialistų ratą dominusios technologinės naujovės jis virto visuotiniu ir kasdieniu darbo, švietimo ir laisvalaikio įrankiu. Įvairios veiklos rūšys iš dalies arba visiškai persikėlė į internetą – elektroninis paštas keičia tradicinę korespondenciją, informaciniai portalai keičia

12 — Ketvirtoji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Direktyvos 89/552/EEB „Televizija be sienų“ taikymo [COM(2002) 778 *final*].

13 — Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Europos audiovizualinių paslaugų srities politikos ateitis [COM(2003) 784 *final*].

14 — COM(2005) 464 *final*.

15 — 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 332, p. 27).

16 — Daugiau apie Sąjungos teisės aktų raidą audiovizualinių paslaugų srityje žr., pvz., K. Chałubińska-Jentkiewicz „Audiowizualne usługi medialne. Reglamentacja w warunkach konwersji cyfrowej“, Varšuva, 2013, p. 78–118; M. Burri-Nenova „The New Audiovisual Media Services Directive: Television *Without* Frontiers, Television *Without* Cultural Diversity, *Common Market Law Review*“, t. 44/2007, p. 1689 (1693 ir paskesni puslapiai).

laikraščius, elektroninė prekyba keičia realaus pasaulio parduotuves, pažinčių portalai keičia pažinčių agentūras ir t. t. Vis dėlto internetas nulėmė ir daugelio naujų reiškinių, būdingų tik šiai terpei, atsiradimą, pavyzdžiui, atsirado naujos bendravimo formos – diskusijų forumai, arba socialiniai portalai, iš kurių geriausiai žinomi yra *Facebook* ir *Twitter*.

23. „Internetizacijos“ reiškinys neaplenkė ir audiovizualinių paslaugų. Pirmiausia plečiantis vadinamajam plačiajuosčiam internetui, daug kartų didinant duomenų perdavimo greitį, atsirado galimybė, pirma, interneto tinkle plisti tradicinėms linijinėms ir nelinijinėms audiovizualinėms paslaugoms (vadinamoji *Internet Protocol Television*, IPTV) ir, antra, rastis beveik neribotam naujų tiekėjų ir naujos rūšies audiovizualinių paslaugų skaičiui.

24. Su plačiajuosčiu internetu taip pat yra susijęs kitas esminę reikšmę šiems svarstymams turintis reiškinys – būtent daugialypė terpė. Analoginiame amžiuje ir vos tik atsiradus internetui žodis, garsas ir vaizdas, ypač judesį perteikiantis vaizdas, buvo gana griežtai atskirti vienas nuo kito. Laikraščiai ir knygos buvo rašytinės kalbos šaltinis, kartais iliustruotas nuotraukomis ar piešiniais, radijas buvo išskirtinai garso terpė, o kinas ir televizija – audiovizualinė terpė, apimanti judesį perteikiančio vaizdo ir garso derinį. Internete galima viešai skelbti turinį, apimantį visas tris minėtas perdavimo formas kaip vieną visumą. Taip informaciniai interneto portalai gali ne tik skelbti sausą tekstą, bet ir iliustruoti bei pildyti jį vaizdo medžiaga, mokslo ir mokymo įstaigos gali turtinti rašytinį švietimo turinį paskaitų vaizdo įrašais, sporto klubai gali varžybų rezultatus skelbti kartu su vaizdo įrašais ir pan.

25. Dabar kiekvienas save gerbiantis interneto portalas šalia rašytinės ir grafinės medžiagos siūlo audiovizualinius elementus, savo tema daugiau ar mažiau susijusius su likusia portalo informacija. Šie elementai gali būti sudedamoji rašytinių tekstų dalis, tačiau jie gali būti ir atskiri. Neatsižvelgiant į tai, pagal interneto svetainių struktūrą šie audiovizualiniai elementai paprastai yra surenkami atskirose rubrikose, kurios yra arba atskirų portalo teminių skyrių elementai, arba visai atskiri skyriai, paprastai vadinami „video“ arba „TV“ (nors iš tiesų tai nėra televizija, t. y. linijinė paslauga).

26. Taigi teisiniu požiūriu kyla klausimas, ar visą tokio pobūdžio audiovizualinį turinį reikia laikyti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis, o jeigu ne, tai kur turi būti nustatyta riba. Direktyvos taikymo tokiam turiniui sritis kelia abejonių ir yra skirtingai apibrėžiama atskirų valstybių narių teisės aktuose ir reguliavimo institucijų praktikoje [17]. Tokia padėtis neatitinka vienodo direktyvos nuostatų taikymo visos Sąjungos teritorijoje reikalavimo.

Direktyvos 2010/13 taikymas interneto portalų audiovizualiniams elementams

27. Sprendime, kuris yra pagrindinės bylos dalykas, Austrijos reguliavimo institucija taikė plačią audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų apibrėžtį ir *Tiroler Tageszeitung Online* interneto svetainės skiltyje „Video“ pateikiamą audiovizualinio turinio katalogą pripažino tokia paslauga.

28. Nors tokią poziciją galima pagrįsti Direktyva 2010/13, įžvelgiu nemažai tokio plataus šios direktyvos taikymo srities aiškinimo trūkumų.

17 — Žr., pvz., F. J. Cabrera Blázquez „On-demand Services: Made in the Likeness of TV?“, in: *What Is an On-demand Service*, IRIS-Plus 2013-4, European Audiovisual Observatory, Strasbūras, 2013, p. 7; J. Metzdorf „The Implementation of the Audiovisual Media Services Directive by National Regulatory Authorities. National Responses to Regulatory Challenges“, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law*, t. 5 (2014), Nr. 2, p. 88.

29. Pirma, nemanau, kad toks aiškinimas atitinka tikslus, kuriuos ketino pasiekti teisės aktų leidėjas, priimdamas Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą [18]. Kaip jau minėjau, nelinijinių audiovizualinių paslaugų reglamentavimas šioje direktyvoje tėra neišvengiama reglamentavimo, susijusio su linijinėmis paslaugomis, t. y. tradicine televizija (tradicine pagal turinį ir programų tvarkaraštį, o ne pagal techninį sklaidos būdą), pasekmė. Remiantis Direktyvos 2007/65 projekto [19] aiškinamuoju memorandumu ir Direktyvos 2010/13 [20] konstatuojamosiomis dalimis į reguliavimo sritį įtraukus nelinijines paslaugas turi būti užtikrinta netrukdoma panašių ekonominės veiklos rūšių konkurencija, taikant joms panašų, t. y. bent bazinį, reguliavimą. Mano nuomone, šio tikslo negalima aiškinti plečiamai, į reguliavimo sritį įtraukiant paslaugas, kurios tiesiogiai nekonkuruoja su televizijos transliacija.

30. Antra, pagrindinėje byloje Austrijos reguliavimo institucijos pateiktas aiškinimas reikštų, kad Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva apima daugybę subjektų, kurie tvarko interneto svetaines su audiovizualiniu turiniu, tačiau audiovizualinių paslaugų, kaip jos suprantamos pagal direktyvą, teikimas nėra pagrindinis jų veiklos tikslas. Nors iš Direktyvos 2010/13 nelinijinių paslaugų teikėjams tenka tik minimalūs įpareigojimai, vis dėlto pagal nacionalinių reguliavimo institucijų praktiką teisės aktų, kurie yra skirti šiai direktyvai į nacionalinę teisę perkelti, taikymas paslaugai yra susijęs bent jau su registracijos būtinybe, o kai kuriose valstybėse narėse ir su papildomomis pareigomis, pavyzdžiui, mokesčio sumokėjimu (Jungtinė Karalystė) arba ataskaitų teikimu (Prancūzija). Net jei tokia registracija nereiškia leidimo vykdyti veiklą, ji reiškia, kad administracinė kontrolė taikoma esminei internete vykdomos veiklos daliai, ir tai gali būti laikoma laisvo šios terpės veikimo ribojimu.

31. Nors interneto svetainės kuriamos ir norimas turinys į jas įkeliamas labai lengvai, ketinimas administraciškai kontroliuoti per daug interneto svetainių veikimo aspektų reikštų didžiulį iššūkį valstybių narių reguliavimo institucijoms. Taigi mėginimas reguliuoti pernelyg plačiai galėtų lemti direktyvos neveiksmingumą net ir toje srityje, kuriai ji iš tikrųjų skirta.

32. Ir galiausiai, trečia, laikantis Austrijos reguliavimo institucijos pozicijos direktyvos taikymas tampa priklausomas nuo konkrečios interneto svetainės struktūros. Pagal tokį aiškinimą audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal direktyvą, tebūtų į katalogą sudėtas audiovizualinis turinys. Tačiau jeigu tas pats turinys yra pasklidęs po įvairias portalo vietas, jis pripažįstamas sudedamąja portalo dalimi, o ne atskira paslauga, todėl direktyvos reguliavimas jam netaikomas. Vis dėlto, mano nuomone, tai yra tik tam tikras techninis sprendimas, kuris neturi turėti įtakos direktyvos nuostatų taikymui. Tai, ar direktyva taikoma konkrečiai paslaugai, turi lemti šios paslaugos esmė, o ne interneto portalo, kuriame ši paslauga yra siūloma, struktūra.

33. Sutinku, jog, aiškinant Direktyvą 2010/13 pažodžiui, galima manyti, kad Austrijos reguliavimo institucija pateikia tinkamą aiškinimą ar kad bet kuriuo atveju tai yra vienas iš galimų šios direktyvos aiškinimo variantų. Tačiau man neatrodo, kad toks aiškinimas atitinka teisės aktų leidėjo valią. Dėl pirmiau nurodytų priežasčių taip pat manau, kad taip aiškinant direktyvą neįmanoma veiksmingai pasiekti jos tikslų ir toks aiškinimas nepadeda vienodai taikyti šios direktyvos visose valstybėse narėse.

34. Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva netapo „atspari ateičiai“ (anglų k. *future-proof*) [21], kaip to norėjo jos kūrėjai. Daug jos formuluočių yra netikslios arba nepritaikytos prie plačiajuosčio interneto realijų. Vis dėlto, manau, aiškinant direktyvos nuostatas dinamiškai, joms galima suteikti tinkamą prasmę atsižvelgiant į dabartinę sparčiai kintančią interneto tikrovę.

18 — Priklausomai nuo nagrinėjamo laikotarpio, turiu omenyje Direktyvą 89/552 su pakeitimais, padarytais Direktyva 2007/65, arba Direktyvą 2010/13.

19 — COM(2005) 646 *final*.

20 — Žr. Direktyvos 2010/13 11 ir 24 konstatuojamąsias dalis.

21 — V. Reding „The Audiovisual Media Services Directive: the Right Instrument to Provide Legal Certainty for Europe's Media Business in the Next Decade“, *ERA Forum*, 2006-2, p. 265.

Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos sąvokos apibrėžties elementai, kurių kyla iš Direktyvos 2010/13

35. Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos sąvoka apibrėžta Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies a punkte, o kai kurios šioje apibrėžtyje esančios sąvokos atitinkamai apibrėžtos kituose to paties straipsnio punktuose. Nelinijinė žiniasklaidos paslauga apibrėžta šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies g punkte. Teisinį pagrindą, apibrėžiantį Direktyvos 2010/13 materialinę taikymo sritį, taip pat sudaro jos konstatuojamosios dalys, tiesiogiai susijusios su direktyvos 1 straipsnyje pateiktomis apibrėžtimis arba apskritai su pačios direktyvos taikymo sritimi.

36. Pagal Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį[22], siejamą su jos 29 konstatuojamąja dalimi, audiovizualinės žiniasklaidos paslauga turi atitikti tokius kriterijus:

— ekonominio pobūdžio,

— teikėjo redakcinės atsakomybės,

— pagrindinio tikslo – pateikti audiovizualinį turinį,

— programų teikimo,

— informacinio, pramoginio arba šviečiamojo pobūdžio,

— viešo prieinamumo,

— perdavimo per elektroninių ryšių tinklą.

37. Direktyvos 2010/13 29 konstatuojamojoje dalyje pabrėžta, kad paslauga gali būti pripažįstama audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, tik jeigu yra kartu tenkinami visi minėti kriterijai ir esama kitose konstatuojamosiose dalyse nurodytų požymių. Manau, tai rodo teisės aktų leidėjo valią į šią apibrėžtį, o kartu ir į direktyvos taikymo sritį įtraukti tik aiškiai apibrėžtas paslaugų rūšis. Tai taip pat rodo, kad audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų sąvoką reikia aiškinti siaurai.

38. Pagal pirmąjį nurodytą kriterijų tai yra paslaugos, kaip jos suprantamos pagal Sutartį, t. y. ekonominio pobūdžio paslaugos. Pagal Direktyvos 2010/13 21 konstatuojamąją dalį jos taikymo sritis neapima „asmeninių tinklaviečių ir paslaugų, kurias sudaro privačių naudotojų sukurto audiovizualinio turinio, skirto dalytis ir keistis informacija bendrų interesų bendruomenėse, teikimo arba platinimo“. Tai pirmiausia yra visokio pobūdžio privačios svetainės, kurias kuria ir tvarko privatūs asmenys, nesiekiantys ekonominio tikslo, įskaitant vadinamuosius tinklaraščius ir vaizdo tinklaraščius bei tokias paslaugas kaip *You Tube*.

39. Tokia žurnalo, kuris taip pat leidžiamas popierinės versijos, interneto svetainė kaip *Tiroler Tageszeitung Online* portalas yra neabejotinai ekonominio pobūdžio, todėl atitinka šį kriterijų. Tačiau tik tarp kitko norėčiau pažymėti, kad dabar šis atribojimas ne visuomet yra toks akivaizdus, kaip galėtų atrodyti. Viena vertus, vis dažniau pasitaikantis reiškinys yra reklamos pateikimas populiariausiose privačiosiose interneto svetainėse už atlygį, ir taip jos tampa šių svetainių kūrėjų pajamų šaltiniu, taigi tai yra ekonominės veiklos rūšis. Kita vertus, teikiant tokias paslaugas kaip *You Tube* atsiranda profesionalūs kanalai (vadinamieji *branded channels*), kurių turinys nėra sukurtas vartotojų. Klausimas, ar Direktyva 2010/13 gali būti taikoma tokio pobūdžio perdavimui, o jeigu taip, tai kiek ji gali būti jam taikoma, taps dar vienu iššūkiu nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir teismams.

22 — Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų taip pat priskiriamas komercinis audiovizualinis pranešimas, tačiau į šį aspektą nekreipsiu dėmesio, nes jis nesusijęs su šios išvados dalyku.

40. Perdavimo per elektroninių ryšių tinklą ir viešo prieinamumo kriterijai [23] mažai tepadės apibrėžti Direktyvos 2010/13 taikymo sritį mus dominančiu aspektu. Internetas yra elektroninių ryšių tinklas *par excellence*, o visa, kas jame nėra skirta apibrėžtai vartotojų grupei, yra viešai prieinama. Be to, informacinis, pramoginis ar šviečiamasis perduodamo turinio pobūdis nėra atrankusis kriterijus, nes jis apima beveik visą įmanomą įsivaizduoti audiovizualinio turinio spektrą, ypač jeigu šio turinio pobūdis dar yra komercinis ir viešas.

41. Redakcinė atsakomybė Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies c punkte apibrėžta labai plačiai. Tai atsakomybė ne už kiekvienos perduodamos audiovizualinės medžiagos (pagal direktyvos terminologiją – „programos“) turinį, o tik už šios medžiagos parinkimą ir sutvarkymą teikiant paslaugą. Iš tiesų šis kriterijus turi tik padėti atskirti turinio teikėjus nuo subjektų, teikiančių duomenų perdavimo paslaugą (pavyzdžiui, kabelinės televizijos tinklo arba interneto ryšio teikėjų).

42. Telieka apsvarstyti du kriterijus, kuriuos išaiškinti prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Pagal pagrindinio tikslo kriterijų audiovizualinė paslauga yra tik tokia paslauga, kurios pagrindinis tikslas – audiovizualinio turinio perdavimas. Sprendime, kuris yra pagrindinės bylos dalykas, Austrijos reguliavimo institucija interneto svetainėje esantį vaizdo medžiagos katalogą pripažino atskira paslauga. Pagrindinis šitaip apibrėžtos paslaugos tikslas iš esmės yra audiovizualinio turinio teikimas. Tačiau pateikiant tokį aiškinimą pagrindinio tikslo kriterijus praranda bet kokią prasmę, nes, kaip jau minėjau pirmiau, direktyvos taikymo sritis tampa priklausoma nuo konkrečios interneto svetainės struktūros konkrečiu momentu.

43. Programa yra apibrėžta Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies b punkte. Tai yra Direktyvos 89/552 pirminėje redakcijoje pateiktos apibrėžties adaptacija. Tame punkte programa apibrėžiama kaip atskira visuma linijinės paslaugos programos tvarkaraštyje arba nelinijinės paslaugos kataloge. Kartu programos forma ir turinys turi būti panašūs į televizijos transliacijos formą ir turinį. Tai yra dar vienas rodiklis, kad teisės aktų leidėjas neketino į direktyvos taikymo sritį įtraukti audiovizualinio turinio, kurio paprastai nebūna televizijoje.

44. Be audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų apibrėžties, Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies g punkte pateikta nelinijinių paslaugų apibrėžtis (šios paslaugos vadinamos užsakomosiomis). Pagal šią apibrėžtį teikiant nelinijinę paslaugą vartotojas gali rinktis ir bet kuriuo metu žiūrėti programas iš paslaugų teikėjo sudaryto katalogo. Atrodo, Austrijos reguliavimo institucija sprendime, kuris yra pagrindinės bylos dalykas, pripažino, kad jeigu *Tiroler Tageszeitung Online* interneto svetainėje yra vaizdo medžiagos katalogas, ši svetainė (o veikiau jos dalis, kurioje yra šis katalogas) yra užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslauga.

45. Vis dėlto, manau, aiškinant šią sąvokos apibrėžtį nereikia pernelyg didelės reikšmės teikti katalogo sąvokai. Direktyvos 1 straipsnio 1 dalies g punkte pateikta apibrėžtis atspindi tos pačios dalies e punkte pateiktą linijinės audiovizualinės paslaugos (arba televizijos transliacijos) sąvokos apibrėžtį. Nelinijinės paslaugos atveju katalogas yra „programų tvarkaraščio“, t. y. programų išdėstymo laike teikiant linijinę paslaugą, atitikmuo. Nelinijinė paslauga nuo linijinės paslaugos skiriasi būtent tuo, kad programos yra *transliuojamos* ne nustatytu metu ir vartotojas jas *pasirenka* bet kada. Taigi turi būti kažkoks katalogas, iš kurio šis vartotojas galės pasirinkti jį dominančias pozicijas. Tačiau to negalima suprasti taip, jog katalogo buvimas lemia, kad paslauga yra audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2010/13.

46. Tolesni požymiai, susiję su Direktyvos 2010/13 taikymo sritimi nelinijinių audiovizualinių paslaugų atveju, yra pateikiami direktyvos konstatuojamosiose dalyse.

23 — Šios išvados 36 punkto dvi paskutinės įtraukos.

47. Pagal jos 24 konstatuojamąją dalį nelinijinės žiniasklaidos paslaugos yra panašios į televiziją, t. y. jos konkuruoja dėl tos pačios auditorijos. Tačiau sunku pripažinti, kad televizija yra skirta konkrečiai vartotojų grupei ar grupėms. Televizijos turinys yra labai įvairus, iš esmės skirtas visoms įmanomoms vartotojų grupėms, ir tenkina jų poreikius informacinėje, pramogų bei švietimo srityse. Šią konstatuojamąją dalį veikiau reikėtų suprasti kaip teisės aktų leidėjo rūpesčio išlaikyti nesutrikdytą tarpusavyje panašios ekonominės veiklos konkurenciją, taikant jai bent jau bazinį panašų reguliavimą, išraišką. Atsižvelgiant į tai, nelinijinių paslaugų „panašumo į televiziją“ pobūdį reikia vertinti siaurai – pagal teisės aktų leidėjo ketinimą Direktyva 2010/13 taikoma tik tiek, kiek telekomunikacijų technologijų raida leidžia nelinijine forma siūlyti tą patį turinį, kuris anksčiau buvo prieinamas tik televizijoje, t. y. teikiant linijinę paslaugą. Vis dėlto teisės aktų leidėjas neketino išplėsti šio reguliavimo srities ir apimti naujų reiškinių (pavyzdžiui, daugialypės terpės interneto svetainių atsiradimo), susijusių su interneto, ypač plačiajuosčio interneto, visuotiniu išplitimu.

48. Šiai išvadai neprieštarauja kita Direktyvos 2010/13 24 konstatuojamosios dalies dalis, pagal kurią programos sąvoką reikia aiškinti dinamiškai, atsižvelgiant į televizijos transliacijos srities pažangą. Šis teiginys reiškia tik tai, kad direktyvos taikymo nelinijinėms paslaugoms sritis turi būti susieta su direktyvos pagrindinio reguliavimo dalyko – linijinių paslaugų – raida. Nelinijinės paslaugos neturėtų būti savarankiškas direktyvos reguliavimo dalykas. Tai lemtų būtinybę apimti vis naujas audiovizualinio turinio rūšis, kurios gali neturėti nieko bendra su linijine televizijos transliacija.

49. Galiausiai pagal Direktyvos 2010/13 28 konstatuojamąją dalį direktyva netaikoma „elektroninėms laikraščių ir žurnalų versijoms“. Manau, šią formuluotę taip pat reikėtų aiškinti atsižvelgiant į esamą informacinės visuomenės paslaugų raidos etapą. Taigi, tai nėra paslaugos, grindžiamos mechaniniu popierinių laikraščių ir žurnalų turinio perkėlimu į internetą. Pirma, tokia paslauga ir taip negalėtų apimti audiovizualinio turinio, kurio juk nėra popierinėje žiniasklaidoje. Antra, laikraščių ir žurnalų interneto svetainės, kuriose pateikiama tik elektroninė popieriniuose leidiniuose skelbiamų straipsnių versija, jau nyksta. Šiuo metu tai dažniausiai yra plataus profilio portalai, kuriuose pateikiama gerokai daugiau medžiagos nei popierinėse versijose, įskaitant audiovizualinę medžiagą. Tai visų pirma pasakytina apie dienraščius, kurių interneto svetainės paprastai yra informaciniai portalai, kuriuose nuolat atnaujinamos žinios, analitinė medžiaga, specializuota informacija ir kt. Tokio portalo pavyzdys yra būtent interneto svetainė *Tiroler Tageszeitung Online*. Be to, tokio pobūdžio portalai veikia ne tik kaip laikraščių portalai, jie gali priklausyti ir televizijos ar radijo stotims, ypač turinčioms informacinį pobūdį, arba gali veikti išimtinai kaip interneto portalai. Kiekvienas toks portalas turi savo specifiką, tačiau panašią bendrą struktūrą ir jos turinį. Šiuo požiūriu manyčiau, kad kitoks kai kurių informacinio pobūdžio interneto portalų vertinimas vien todėl, kad jie priklauso laikraščiams ar žurnalams, būtų nepagrįstas ir lemtų nevienodą požiūrį. Taigi, Direktyvos 2010/13 28 konstatuojamąją dalį reikėtų suprasti kaip rodančią, kad teisės aktų leidėjas ketino iš šios direktyvos taikymo srities pašalinti visų rūšių informacinius interneto portalus, turinčius daugialypės terpės pobūdį, t. y. kuriuose, be kita ko, yra audiovizualinis turinys.

Atsakymas į prejudicinius klausimus

50. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikia klausimus, susijusius su pagrindinio tikslo ir programos sąvokos kriterijų išaiškinimu [24] kilus ginčui dėl *Tiroler Zeitung Online* interneto svetainės dalies, kurioje yra audiovizualinis turinys, laikymo audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2010/13. Vis dėlto esmę sudaro tai, ar ši direktyva taikoma informaciniams interneto portalams kaip daugialypei terpei, t. y. apimantiems ir rašytinę, ir fotografuotą informaciją, taip pat garso ar garso ir vaizdo medžiagą.

51. Mano nuomone, iš pirmiau pateiktų svarstymų galima daryti toliau nurodytas išvadas, reikšmingas atsakant į šitaip suformuluotą klausimą.

24 — Žr. šios išvados 36, 42 ir 43 punktus.

52. Pirma, Direktyva 2010/13 iš esmės yra Sąjungos teisės aktų, susijusių su televizija, raidos rezultatas ir jos tikslas yra į savo reguliavimo sritį įtraukti tik tas paslaugas, kurios tiesiogiai konkuruoja su televizija, t. y. kurių turinys yra toks pat, tik nelinijinis.

53. Antra, pagrindinis audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2010/13, tikslas yra programų, t. y. tradicinės televizijos programos elementų (pagal direktyvos terminologiją – programos tvarkaraščio), teikimas, tik nelinijinės paslaugos atveju šios programos pateikiamos ne nustatytu laiku, o pagal vartotojo pageidavimą.

54. Trečia, teisės aktų leidėjas aiškiai direktyvos konstatuojamosiose dalyse nurodė, kad neketina jos taikyti informaciniams interneto portalams, tačiau, atsižvelgiant į dabartinį interneto technologijų išsivystymo lygį, toks reglamentavimas jau yra pasenęs.

55. Taigi tokio pobūdžio interneto portalas kaip interneto svetainė *Tiroler Tageszeitung Online* neatitinka sąlygų, kuriomis remiantis jį būtų galima pripažinti audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal direktyvą. Pirma, daugialypės terpės interneto portalų, be rašytinio ir fotografuoto turinio, apimančių garso, garso ir vaizdo medžiagą, atsiradimą lėmė ne televizijos technologijų raida, o visiškai naujas reiškinys, pirmiausia susijęs su telekomunikacijų tinklų pralaidumo didėjimu. Antra, tokių portalų kaip interneto svetainė *Tiroler Tageszeitung Online* daugialypiškumas neleidžia jose esančio audiovizualinio turinio analizuoti atskirai nuo likusios portalo dalies, net jei ši audiovizualinė medžiaga yra sudėta į atskirą portalo skyrių. Daugialypės terpės paslaugos esmė yra įvairių informacijos perdavimo formų – žodžio, vaizdo ir garso – sujungimas, o konkreti portalo struktūra tėra antrinis techninis aspektas. Galiausiai, trečia, toks daugialypės terpės interneto portalas yra dabartinė išraiška to, ką dar tik priimdamas Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą teisės aktų leidėjas galėjo apibrėžti kaip „elektroninę laikraščių ir žurnalų versiją“.

56. Atsižvelgdamas į tai, kas nurodyta pirmiau, laikausi nuomonės, jog Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį reikia aiškinti taip, kad nei dienraščio interneto svetainė, kurioje yra audiovizualinė medžiaga, nei kuri nors šios interneto svetainės dalis nėra audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą.

57. Dar norėčiau pažymėti, jog nepritariu nuogąstavimams, kad toks direktyvos aiškinimas leistų subjektams, faktiškai teikiantiems audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas, prisidengti daugialypės terpės informaciniais portalais ir taip apeiti šioje srityje privalomus teisės aktus. Aišku, taikydamos nuostatas, priimtas remiantis Direktyva 2010/13, valstybių narių reguliavimo institucijos turi įvertinti rinkoje prieinamų paslaugų pobūdį, kad jas pripažintų arba jų nepripažintų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis, kaip jos suprantamos pagal direktyvą. Jokios – net ir pačios tiksliausios – teisės aktų nuostatos nepakeis vertinimo kiekvienu konkrečiu atveju, ir taip, beje, yra visose teisės srityse. Vis dėlto iš to galimai kylantys sunkumai negali suteikti pagrindo aiškinti direktyvą taip, kad ji praktiškai apimtų visą internete esantį audiovizualinį turinį, kartu išeinant už teisės aktų leidėjo numatytos reguliavimo srities ribų.

58. Vėl grįžtame prie arklio, apie kurį kalbėjau pačioje šios išvados pradžioje. Tai, kad teoriškai sunku abstrakčiai apibrėžti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugą, nereiškia, kad tokią paslaugą bus sunku identifikuoti praktiškai. Dauguma tokio pobūdžio paslaugų – tai pilnametražių filmų, televizijos serialų, sporto transliacijų ir kitokie siūlymai interneto svetainėse. Taigi, tai yra toks perdavimas, kurį lengva laikyti tipišku televiziniu. Abejones, atsižvelgiant į Audiovizualinės žiniasklaidos direktyvos tikslą, reikia sklaidyti, netaikant šios direktyvos daugialypės terpės interneto svetainėms. Taigi, audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis reikia laikyti tik tas interneto svetaines, kurios neabejotinai atitinka visus tokios paslaugos kriterijus.

59. Akivaizdu, kad mano siūlomas aiškinimas yra susijęs su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos sąvokos apibrėžtimi pagal dabar galiojančią Direktyvos 2010/13 redakciją. Ši direktyva yra teisinių sprendimų, skirtų televizijos transliacijai, raidos rezultatas ir, kaip pažymėjo vienas iš autorių [25], tai yra XX amžiaus direktyva. Tačiau tai nereiškia, kad internete esantis turinys, kaip ir audiovizualinis turinys, negali arba apskritai neturi būti teisiškai reguliuojamas, taip pat ir Sąjungos teisės nuostatomis, tokiais klausimais kaip nepilnamečių ir viešosios tvarkos apsauga, reklama ar svarbių įvykių transliacijos principai. Vis dėlto, mano nuomone, toks teisinis reguliavimas turi būti pritaikytas prie interneto, o ypač prie jo, kaip daugialypės terpės, specifikos. Tai būtų galima padaryti rengiant naują nuostatų, susijusių su skaitmenine rinka, rinkinį, kurį neseniai numatė Komisija [26].

Išvada

60. Remdamasis pateiktais motyvais, siūlau Teisingumo Teismui į *Verwaltungsgerichtshof* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) 1 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį reikia aiškinti taip, kad nei dienraščio interneto svetainė, kurioje yra audiovizualinė medžiaga, nei kuri nors šios interneto svetainės dalis nėra audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą.

25 — F. J. Cabrera Blázquez, *op.cit.*, p. 25.

26 — Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija, COM(2015) 192 *final*.